

ØKONOMI

Sælger vi kronjuvelerne?

Tænk tanken

Af Mikael R. Lindholm

Skal vi frygte eller elske kapitalfondene?

De konservatives erhvervsminister Bendt Bendtsen, socialdemokraternes Poul Nyrup Rasmussen, Grundfos-patriarken Niels Due Jensen, Novo Nordisks bestyrelsesformand Mads Øvlisen, Jyske Bank-direktør Anders Dam og flere andre fremtrædende danskere har i løbet af de seneste uger med afsæt i de udenlandske kapitalfondes køb af TDC advaret om, at vi står ved begyndelsen af slutningen.

Falck, ISS, TDC og 80 andre danske virksomheder med hundredtusinder af arbejdspladser er allerede under kontrol af kapitalfonde, og mange andre står for tur. Vi risikerer at blive en nation af fjernstyrede datterselskaber, lænset for værdier, tømt for ideer og uden samfundsholdninger. Fratræget sin selvstændighed risikerer erhvervslivet at blive stækket som partner i de kollektive samtaler om, hvordan vi som samfund tager bedst muligt vare på fremtiden.

Det gør selvfølgelig indtryk. Og realiteten bag advarselserne er da, at vi oplever et historisk ejerskifte i dansk erhvervsliv i disse år, som skaber en ny og uhyre stærk ejersklasse. Det gør selvfølgelig mest ondt på den magt-elite, der mister sin indflydelse. Men det er indlysende nok en udvikling, som har stor betydning for os alle.

En ny samfundselite

Faktum er, at vi har fået en ny samfundselite med magt til at forme fremtiden i sit eget billede – uden større samfundsdebat eller mediegranskning.

»I sidste ende er jeg den, der kontrollerer dette«.

Lad os tage et eksempel.

En af de private kapitalfonde, som køber danske virksomheder, er Industri Kapital. I Danmark har Industri Kapital blandt andet investeret i Hjem-Is, Crisplent, F Group og Superfos. Internationalt kontrollerer Industri Kapital virksomheder med en omsætning på over 800 mia. kr. og mere end 100.000 medarbejdere.

Bestyrelsesformand, administrerende direktør og storaktionær i Industri Kapital – manden, som siger: »I sidste ende er jeg den, der kontrollerer dette« – er den svenske erhvervsmand Björn Savén, M.Sc. (Econ), MBA, Dr. Econ. h.c.

Men – hvem har hørt om ham? Hvilket verdensbillede styrer hans beslutninger? Hvordan ser Björn Savén på virksomhedernes rolle og engagement i samfundet? Hvad er han for et menneske?

Nu er Industri Kapital blot en lille spiller på det hurtigt voksende marked af private kapitalfonde, som reelt konkurrerer på at være dygtigere til at eje og lede virksomheden end de nuværende ejere og ledere. Karakteristisk for fondene er, at de driver forretning ganske usentimentalt. De tænker ikke over alle de relationer, som bestyrelserne i familieejede virksomheder ofte gør det, og de er ikke politisk berøringsangste, som pensionskasserne kan være det.

Benhård evaluering

Kapitalfondene køber den kontrollerende magt, tager fat meget kontant, evaluerer behårdt ledelsen, skifter ud efter behov, lægger en klar vækststrategi, sætter den finansielle friværdi i arbejde og – når og hvis væksten bider sig fast – sælger virksomheden med en klækkelig fortjeneste.

Så dygtige er kapitalfondene til dette, at ATP – danskernes fælles arbejdsmarkedspension – som så mange andre pensionskasser vil skyde milliarder ind i de private kapitalfonde i de kommende år. Den nye elite vil med andre ord kun vokse i magt og indflydelse.

Hvad betyder den nye ejersklasse for Danmark?

Skal vi beklage udviklingen? Sælger vi kronjuvelerne for at få råd til den sidste omgang?

Grundlæggende er det sundt med konkurrence på ejerskabet – selv om det nogle gange kan være svært at se for en ledelse, der ikke er dygtig nok. Og den triste kendsgerning er, at mange danske virksomheder i dag er for dårligt ledede til at klare sig i den globale konkurrence. De snubler på markedspladsen eller havner i en strategisk blindgyde, de ikke kan finde ud af.

Kernedanske ejere og ledere har helt egenhændigt ført hæderkronede danske virksomheder som ØK, Nordisk Fjer, Aktuelt, FLS, Magasin, Lego – listen er lang – i krise eller konkurs. De heldigste er blevet reddet af en engelsk direktør, en islandsk investor eller salg til en udenlandsk kapitalfond. Så hvor meget vægt skal vi egentlig lægge på det nationale ejerskab?

Fremtiden kan hurtigt blive fattig for de danske pensionister, hvis deres pensionsopsparing skal bruges på at beskytte inkompetente danske ledelser mod kompetente udenlandske ejere.

Dialog om fremtidens Danmark

Vi burde i stedet gøre mere ud af at udforske, hvad den nye ejersklasse betyder for fremtidens Danmark. Den nye elite må mere frem i lyset og gå i dialog med samfundets øvrige stakeholdere. Langt fra alle kapitalfonde er ens, selv om man let får det indtryk i medierne. Nogle er dygtigere end andre, nogle er grådigere. Hvornår er et køb en hjælpende hånd – og hvornår er det hasarderet spekulation? Hvem skal vi stole på, hvem skal vi passe på?

Billedet er i dag ekstremt uklart – og debatten derfor åben for fordomme og fjendebilleder.

Hvad vi kan se allerede nu, er, at vi skal have kompetencer og institutioner i verdensklasse, hvis vi vil undgå at blive reduceret til statister i fremtidens globale økonomi. Det vil sige danske lederuddannelser i verdensklasse, en elitær bestyrelseskultur, professionelt aktive institutionelle ejere, en state of the art-fondsbørs med progressive rapporteringskrav, der synliggør værdien af virksomhedernes samfundsenagement og afdækker innovationsaktiviteterne.

Det er emner, som har været på dagsordenen mange gange i de senere år. Hver gang med en udgang, der ikke har aspireret til verdensklasse, men at leve op til mindstekravene. Ærgerligt nok. Så nu tager andre over.

Mikael R. Lindholm (mrl@mm.dk), redaktør i Huset Mandag Morgen, hvor han beskæftiger sig med vækststrategi og lederskab. Han er forfatter til en lang række bøger om innovation og vidensøkonomi.

Større åbning for miljøteknologi

Statsministeren er i et svar til Rockwool og Det Økologiske Råd positiv over for mere satsning på miljøteknologi. Men det er for ukonkret, mener den usædvanlige alliance.

Af Michael Rothenborg

I 1930'erne skabte en progressiv dansk sociallovgivning et marked for høreapparater, og Danmark fik en dominerende stilling på verdensmarkedet.

I 1980'erne skabte en progressiv dansk energilovgivning et marked for vindmøller, og Danmark fik en dominerende stilling på verdensmarkedet.

Det samme kan ske med andre former for miljø- og energiteknologi, argumenterer Rockwool Internationals vicepræsident, Claus Bugge Garn, og formanden for Det Økologiske Råd, Christian Ege, i et fælles brev til statsminister Anders Fogh Rasmussen (V).

Et brev, der har skubbet til den interne magtkamp i regeringen og presset skeptikerne til at åbne lidt mere op for miljøteknologi. En teknologiform, der ellers har været uglest, især blandt Venstrefolk, siden VK-regeringen overtog Miljø- og Energi ministeriet fra Svend Auken (S).

Den usædvanlige alliance mellem kapitalisten Garn og miljøaktivisten Ege bunder i en overbevisning om, at miljøteknologi kan bremse den udvikling, hvor standardjob flyttes ud af Danmark.

Kreative job

Globalisering kan vendes til noget positivt, hvis vi satser mere på det område, der i forvejen beskæftiger mange tusinde højtuddannede og

kreative danskere inden for eksempelvis vindmølleproduktion, pumper, termostater og isolering, som for eksempel Rockwool producerer. Garn og Ege slår til lyd for, at regeringen Globaliseringsråd specifikt prioriterer miljøteknologi – og at man i det hele taget helt løfter den fod, der blev placeret på bremsen på området efter regeringsskiftet i november 2001.

Regeringen bør for eksempel ikke sætte dansk know-how på bølgeenergi over styr, og skattesystemet skal ændres, så vi lever op til EU's anbefalinger om brug af miljøvenlige biobrændsler.

Danmark ligger lavere end for eksempel Sverige, Italien, USA og Japan, når det gælder forskning i at spare på energien – et faktum, som Dansk Industri flere gange har beklaget, blandt andet i DI Indsigt i september i fjor.

Rockwool og Det Økologiske Råd mener også, at ambi-

tioner skal hæves på kemikalieområdet, så farlige produkter kan erstattes af mindre farlige. Det er allerede lykkedes for danske firmaer at finde alternativer til for eksempel de hormonforstyrrende blødgørere i legetøj, ftalaterne, og til taginddækning med det miljø- og sundhedsskadelige bly.

Svar rettet til

Statsministerens svar har været godt en måned undervejs, blandt andet fordi udkastet blev skrevet i den miljøteknologi-begejstrede Connie Hedegaards (K) miljøministerium, og flere andre ministerier skulle læse, modificere og rette til.

Fogh Rasmussen nøjes med at kalde miljø- og energiteknologier »interessante«, men ifølge Rockwool, Det Økologiske Råd og andre brancher og miljøfolk er det et relativt stort ord i statsministerens mund.

Statsministeren henviser

til, at Globaliseringsrådet ikke skal drøfte specifikke interesserområder, men fremhæver, at regeringen er på vej med en handlingsplan, der skal skabe »gode og langsigtede betingelser for en markedsbaseret udvikling og anvendelse af miljø- og energieffektive teknologier«.

Fogh Rasmussen nævner også, at regeringens energistrategi peger på de beskæftigelsesmæssige perspektiver, at der er afsat midler på finansloven til udvikling af vedvarende energi og biobrændstoffer, og at man vil give den danske forskning et generelt løft i Højteknologifonden.

Et nødvendigt skub

Claus Bugge Garn fra Rockwool er glad for, at statsministeren anerkender, at regeringen bør prioritere området.

»Nu ser vi frem til, at de gode intentioner udmøntes i praksis«, siger Garn, der mener, at det er nødvendigt

med »et skub fremad« og »gode rammebetingelser for udvikling af området efter nogle års pause«.

Christian Ege fra Det Økologiske Råd er skuffet og »savner mere konkret handling«. Han peger på, at Højteknologifonden, som Fogh henviser til, ikke har miljø- og energiteknologi som prioriterede områder, på trods af Connie Hedegaards pres for at få det med.

»Og de områder på finansloven, statsministeren henviser til, er i den store sammenhæng ganske små bevilninger. Der skal betydeligt mere til, for at man kan sige, at regeringen ser særligt på mulighederne for vækst og beskæftigelse på dette område«, mener Ege.

michael.rothenborg@pol.dk

Læs brevet og statsministerens svar på www.ecocouncil.dk under '11/01 - Offentligt brev'.

En blyfri Georg Gearløs

Poul-Ernst Meier opfandt et miljøvenligt byggemateriale i et skur. Nu kan han leve af sin opfindelse, men han var ikke nået dertil uden Miljøministeriets støtte.

Af Anne Ringgaard

Terrassen er sat sammen med lim i stedet for søm, og til cyklen har han selv konstrueret en skærm. Tankerne falder på Georg Gearløs, når man møder Poul-Ernst Meier. En autodidakt ingeniør, som har et lille opfinder-skur ved siden af familiens

villa i Farum. Her og i dagligstuen har han udviklet et miljøvenligt materiale, som har fået flere priser, og som i dag bliver solgt af alle store byggegrossister i Danmark.

»Jeg har ikke haft råd til at bygge et rigtigt værksted. Når det blev for koldt udenfor, måtte jeg tage dagligstuen i brug«, fortæller han.

I 2002 blev det besluttet, at det skulle være forbudt at bruge bly til taginddækning, fordi bly er et miljøskadeligt materiale. På det tidspunkt havde Poul-Ernst Meier i de seneste to år arbejdet på at udvikle et tilsvarende produkt uden bly.

»Jeg tænkte, at det kunne være svært at udvikle noget, der var endnu bedre end arbejdet med end bly«, siger han, mens han viser, hvordan man med en specialkonstrueret hammer kan forme Perform. Et materiale, der nu bliver solgt i Danmark og flere andre lande.

Forinden har Poul-Ernst Meier stået over for en række udfordringer.

Selv om der i starten af 2002 ikke fandtes et brugbart alternativ til det blyholdige materiale, man hidtil havde brugt til at inddække skorstenene, var det nemlig svært for Poul-Ernst Meier at få sat det nyopfundne materiale i produktion.

»Jeg er jo tekniker, og jeg har aldrig lært, hvordan man skal markedsføre noget«, siger han.

Han vidste, at han havde fundet frem til noget, der kunne bruges, men han havde ikke selv råd til at produktudvikle det. Derfor præsenterede han materialet for et firma på Fyn, som gerne ville købe det, men ikke var interesseret i at producere.

SUCCESS. Poul-Ernst Meiers opfindelse har blandt andet vundet Dansk Innovations- og Designpris 2002 for »på en overbevisende måde at kunne erstatte et stærkt miljøbelastende produkt som bly«. – Foto: Klaus Holsting

»Så kørte jeg hjem fra Fyn, og jeg så tage overalt. Så tænkte jeg, at der må være andre end det firma, som har brug for materialet. Da jeg kom hjem, ringede jeg til Miljøstyrelsen«, fortæller Poul-Ernst Meier.

Opfinderen fra Farum måtte bede en nabo om hjælp til at lægge budgettet, og så fik han 600.000 fra Miljøstyrelsen til at udvikle produktet i løbet af de næste par år.

»Jeg kunne ikke have udviklet produktet uden støtte. Eller så ville det i hvert fald blive en meget ringere kvalitet, og så ville det

blive sværere at sælge det«, siger Poul-Ernst Meier.

Undervejs rådgav Miljøstyrelsen om, hvordan han skulle organisere projektet, og senere var det Teknologisk Institut, der hjalp ham med at finde én, der ville producere det.

»Patentrettighederne måtte jeg selv betale. Det kræver mod at kaste sig ud i sådan et projekt«, siger teknikeren, som for nogle år siden blev selvstændig efter i 22 år at have udviklet miljøvenlige limmetoder for firmaet Brüel & Kjær.

Nu lever Poul-Ernst Meier

af patentudbyttet. Han planlægger at tage ud på skoler for at holde foredrag om produktudvikling, og hans næ-

ste projekt er en film om forløbet.

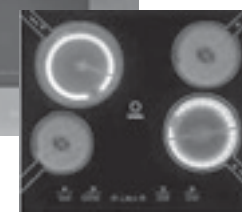
anne.ringgaard@pol.dk

ÅBENT HUS

Søndag d. 22. januar kl. 10-16

FP 656-1

TT 6224

Ved køb af Scholtes indbygningsovn med **pyrolytisk selvrens** og fronter i rustfrit stål, frosted glas, spejl eller **titanium**, tilbydes et keramisk bordkomfur med halogen og **finger-touch** betjening til: **kr. 10,-**

Ved køb af ovn, tilbydes induktionskogeplade. Br. 60, 70, 80 cm. med: **50% rabat**

RD L 45 IX

Indret ikke nyt køkken, før du har valgt hårde hvidevarer. Det er lidt ærgeligt at have sat 60 cm. af til køleskab, hvis det køleskab du falder for er 70 cm. som f.eks. det eksklusive Scholtes køle/fryseskab i rustfrit stål, designet af Philippe Starck, med tilhørende vakuumpakker og skåle.

Katalogpris kr. 14.990

NU kr. 11.992

Besøg vort showroom og oplev en professionel betjening med god tid.

Eksklusive franske hårde hvidevarer
Smedeland 7 • 2600 Glostrup (Parkering Naverland 2)
Åbent hverdage kl. 9-16 • lørdage 10-14 • Tlf. 43 42 00 10
Besøg også vores netshop www.scholtes.dk

V O I G T

Slutudsalg

Mandag den 23. januar kl. 9.00 åbnes dørene for sidste runde af vinterudsalget.

Alle varer nedsættes med **±60-75%**.

Heart Made, Vanessabruno, Filipa K, Naja Lauf, Day, By Malene Birger, Marc Jacobs, Mads Nørgaard, Yanuk Jeans, Iben Høj, John Smedley, Stella Nova, Replay, Manitoba, Pureheart, Graumann, Dondup

V O I G T

Østerbrogade 110, 2100 København Ø, Tel. 35 38 59 89

Prøv Sangskolen

Så du Drengkoret ved barnedåben? Har du lyst til at synge med?

Alle drengene i Københavns Drengkor går på Sangskolen, Sankt Annæ Gymnasium

Skal du i 3. klasse efter sommerferien, og har du lyst til at gå på en særlig folkeskole, som står for kvalitet og giver alle børn enestående udfordringer?

Så bør du overveje, om ikke Sangskolen er noget for dig. Besøg vores 3. klasser, kom og syng med!

Tilmeld dig på www.sankt-annae.dk eller på telefon 36 46 22

